

DE EERSTE HONDERD DAGEN VAN DE DRIE ZORGBEWINDSLIEDEN

VWS-trio met snufje humor en stapel beloftes

De drie mannen op het ministerie van VWS hebben de eerste honderd dagen van hun nieuwe baan erop zitten. Een periode waarin Hugo de Jonge, Bruno Bruins en Paul Blokhuis vooral bezig waren met warm draaien.

Tijdens het debat over de VWS-begroting, de politieke vuurdoop voor het VWS-trio, besloot Hugo de Jonge (minister van VWS, CDA) een tekst van Prediker te citeren. Als voortzetting van een traditie van ex-staatssecretaris Martin van Rijn, die Kamerleden graag trakteerde op een toepasselijke Bijbeltekst, zo lichtte De Jonge toe. En hij declameerde daarna met welluidende stem een vers met de strekking dat het met z'n tweeën beter is dan alleen. Want dat leek hem 'zowel voor de zorg als de politiek van toepassing', voegde hij er opgeruimd aan toe. SGP'er Kees van der Staaij merkte in het debat fijntjes op dat Bruno Bruins (minister voor Medische Zorg en Sport, VVD) minder woorden nodig heeft dan domineeszonen De Jonge en Blokhuis. Maar, zo riposteerde Bruins, zijn vader was weliswaar geen dominee, maar zat wel in de kerkenraad. 'En die kunnen ook heel lang praten', waarschuwde hij met nauwelijks verholen grijns. En hij eindigde zijn bijdrage met een droog 'ik

heb geen Bijbeltekst voor u'. Paul Blokhuis (staatssecretaris van VWS, ChristenUnie) deed vervolgens ook een duit in het zakje. 'Laten we het erop houden dat ik de volgende keer met een Bijbeltekst kom', beloofde hij.

Dit lichte spel toont hoe de VWS-heren zich tot nu toe hebben ontpopt in de omgang met de Kamer. De Jonge, bekend als de voormalig-wethouder-met-de-hippe-schoenen, bedient zich graag van veel woorden. Die breedspakigheid is hem al verschillende keren op berispingen van Tweede Kamer-voorzitter Khadija Arib komen te staan. 'Houdt u het kort', is een verzuchting die De Jonge inmiddels al kent als hij zich weer verliest in het noemen van iets te veel voorbeelden van zijn bestuurlijke ervaringen in het Rotterdamse.

Onderkoeld

De Jonge debatteert in soundbites ('Een vergelijking van verpleeghuizen moet geen AD oliebolentest worden') en aan zelfvertrouwen heeft hij geen gebrek. Met charme en humor probeert hij de Kamer te overtuigen van zijn goede bedoelingen. Aan die humor kleeft soms een spottend randje, waarmee De Jonge moet oppassen in een Kamer die graag serieus genomen wil worden. 'Derde persoon enkelvoud is stam plus t', zo merkte hij vilein op over een D66-motie met een spelfout.

Bruins, die al eens aan het Haagse pluche snuffelde als staatssecretaris in een minderheidskabinet dat rap sneuvelde, maakt een meer aftastende indruk. Hij

ANP/REMKO DE WAAL

BRUNO BRUINS

'Ik heb geen
Bijbeltekst voor u'

ANP/BART MAAT

Paul Blokhuis, Bruno Bruins en Hugo de Jonge: 'drie verschillende bewindslieden met elk hun eigen stijl'.

schroomt niet om aan te geven dat hij zich nog moet inlezen en dat de Kamer daarom nog geen klip-en-klaar standpunt krijgt. Wie kort zit, past het niet 'een al te grote broek aan te trekken', aldus Bruins. Hij lijkt zich als de rustige dossiertijger te ontwikkelen. Die zijn charmeoffensief beperkt tot een onderkoeld grapje links en rechts, net genoeg om een benaderbare indruk te maken zonder op de inhoud te verliezen.

Blokhuis, als voormalig Apeldoorns wethouder toch ook geoefend in het bestuurlijke werk, steekt nog wat bleek en soms onbeholpen af naast de twee ministers. Er zijn nog weinig debatten geweest waar de schijnwerpers vol op zijn portefeuille stonden. En als hij het woord voert, maakt hij een schutterende indruk. 'Minister

Bruins, waar is die ook alweer van?', ontsnapte hem tijdens een debat over dwangzorgwetten in de Eerste Kamer. Waarna hij zich er ongemakkelijk uit probeerde te redden met een 'Eh, o ja, dit is wel ernstig, voorzitter. Kan dit worden geknipt?'

'Drie verschillende bewindslieden met elk hun eigen stijl' die samen hun best doen een aaneengesloten front te vormen, constateren enkele Kamerleden al. Ze maken wat kwinkslagen over en weer, kloppen op elkaars schouders, verstreken elkaar keel-tabletjes tijdens lange zittingen. 'Mag ik dat zeggen namens collega Blokhuis?', vroeg De Jonge eens retorisch toen hij inging op een onderwerp uit Blokhuis' portefeuille. Om, na instemmend geknik van Blokhuis, triomfantelijk vast te stellen: 'Kijk, zo is de samenwerking, nu al.'

'Mooi aanvullend in karakter', merkt CDA-Kamerlid Evert-Jan Slootweg op over de verschillen. 'Opgewekt, ambitieus, ze laten merken dat ze de handen uit de mouwen willen steken', vat GroenLinks-Kamerlid Corinne Ellemeet de eerste indruk samen. 'De een is rebels, de ander wat bedachtzamer en de derde gewetensvol. Ze scheppen wel hoge verwachtingen.'

HUGO DE JONGE

'Derde persoon enkelvoud is stam plus t'

Punten scoren

Tot zover de verpakking. Maar hoe zit het met de inhoud? Door de extreem lange formatie resteerden de bewindslieden bij de aftrap van het kabinet-Rutte III nog zo'n drieënhalve jaar om te tonen hoe zij hun stempel op de zorgsector willen drukken. Wat lieten ze tot nu toe zien? De Jonge heeft zijn handen vol aan een Tweede Kamer die het vizier inmiddels heeft gericht op wijkverpleging, nu voor verpleeghuiszorg extra miljarden zijn binnengesleept. Terwijl hij nog bezig is met een hoofdlijnenakkoord voor de wijkverpleging, dringt de Kamer erop aan hier niet op te bezuinigen. Ondertussen toont hij zich strijdbaar over die extra verpleeghuisseuro's: hij gaat erop toezien dat deze daadwerkelijk tot meer personeel leiden.

De Jonge wil dat artsen zich meer gaan inspannen om mensenhandel te signaleren, en kondigde hiervoor een stappenplan aan. Ook wil hij een actievere rol van huisartsen bij het voorkómen van herhaalde abortussen. Een Kamerverzoek om structurele financiering te regelen voor geestelijk verzorgers in de eerste lijn, stuitte vooralsnog op weerstand bij de minister, die dit niet in het basispakket wil opnemen.

Bruins moest al op zijn eerste werkdag een persoonlijke aanval van de SP pareren over zijn vermeend te hoge salaris in zijn tijd als UWV-baas. En binnen twee weken kreeg hij te maken met het faillissement van de Casa-abortusklinieken, waarop hij met succes een nieuwkomer in deze branche ertoe aanzette om de deuren sneller te openen. Ook sloot hij met producent Biogen een akkoord over voorlopige inzet van het spierziektmiddel Spinraza – met geneesmiddelenakkoorden voor een relatief kleine groep patiënten scoort een minister in de Kamer standaard punten. Bruins wil inzetten op *value based healthcare*, opdat zorgaanbieders meer op uitkomsten worden beloond. En wat hem betreft gaat de Wet normering topinkomens ook gelden voor onderaannemers in de zorg. Zijn VVD-inborst bleek even toen de Kamer hem vroeg iets te doen aan de wildgroei aan zorgpolissen. Maar Bruins

ziet geen reden zorgverzekeraars hierin te beknotten: 'In een vrij land moet ook wat te kiezen zijn'. Iets van zijn eigengereidheid kwam aan het licht toen hij aankondigde te bekijken of dwanglicenties en apothekersbereidingen opties zijn in de strijd tegen dure geneesmiddelen. Een advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving (RVS) om af te stappen van het jaarlijkse zorginkoopcircus, wimpelde hij vastberaden af: voor hem geen ingrijpende wijzigingen van het zorgstelsel.

Richting artsen toont Bruins zich vooralsnog weinig toeschietelijk. Opleidingsplaatsen voor medisch specialisten? Die zijn er genoeg. Geld voor de opleiding tot tropenarts? Niet nodig, want die artsen werken niet voor Nederlandse zorg. Toen huisartsen hun onvrede uitten over zorgverzekeraars die afspraken uit het hoofdlijnenakkoord voor 2018 niet nakomen, opperde Bruins in eerste instantie dat partijen toch heus wel zelf hun verantwoordelijkheid zullen nemen. Daar kwam hij op terug toen ook de Tweede Kamer van hem verlangde dat die akkoorden een meer verplichtend karakter krijgen.

Administratiedruk

Blokhuis werkt inmiddels aan een nationaal preventieakkoord dat hij voor de zomer aan de Kamer wil presenteren. Roken, overgewicht, alcohol, ondervoeding van ouderen – het moet er allemaal een plaats in krijgen, gaf de staatssecretaris aan. Hij breidde de hielprikscreening uit met twaalf aandoeningen. Mensen met verward gedrag lijkt een onderwerp waar zijn hart sneller van gaat kloppen. Wat de wachtlijsten binnen de ggz betreft, toont hij vooral vertrouwen in de afspraken die zijn voorganger daarover maakte. Hij komt wel met plannen om het tekort aan psychiaters aan te pakken, beloofde hij.

De ministers hebben de aanpak van administratieve regeldruk in ieder geval omarmd. Bruins verwijst graag naar de activiteiten van 'Het roer moet om' op dit vlak, en De Jonge gooit zijn candidatuur in de strijd als het gaat om het afschaffen van vijfminutenregistraties in de wijkverpleging – zonder al tot concrete oplossingen te komen overigens. Wel presenteerde hij een wetsvoorstel dat moet leiden tot standaardcontracten binnen de jeugdhulp, om de administratiedruk daar te verkleinen. De open brief over dit onderwerp in Medisch Contact, getuigt ook van

hun goede wil om hier wat te bereiken (MC 01-02/2018: 18).

Er ging extra geld naar start-ups in de zorg, er kwam een financiële tegemoetkoming voor Q-koortspatiënten, er werd aangekondigd dat een aantal bijdragen voor langdurige zorg omlaag gaat. En De Jonge en Blokhuis wisten (met minister van Rechtsbescherming Sander Dekker) drie wetten rond verplichte zorg door de Eerste Kamer te loodsen, die voor een deel al jaren vastzaten in de politieke molen. Waarbij De Jonge bij zijn eerste optreden in de Eerste Kamer wel voor gemor zorgde door dit bolwerk van tradities mee te delen dat hij met een wijziging op een wet zal komen, nog voordat deze door de Senaat was. De Eerste Kamer toonde zich niet gediend van zo'n breuk met de regels. Maar het echte onderscheidende vuurwerk lijkt nog te komen. 'Ik kom daar nog bij u op terug' en 'u krijgt daar later nog een brief over' of varianten daarop klinken geregeld op uit de monden van de VWS-mannen. 'Ik wil eerst voldoende onderbouwd weten wat er speelt', is nog zo'n opmerking die de eerste drie maanden kenmerkt.

PAUL BLOKHUIS

'Minister Bruins, waar is die ook alweer van?'

'Het is nog te vroeg om te zeggen waar ze zich mee zullen onderscheiden', stelt CDA'er Slootweg. 'De inkt van het regeerakkoord is nog maar net droog.' Ook D66, de enige coalitiepartij zonder bewindspersoon op VWS, vindt het 'voortijdig om goede conclusies te kunnen trekken', aldus Kamerlid Vera Bergkamp, die haar eerste indruk met 'positief' samenvat. 'Je kunt merken dat Hugo de Jonge en

Paul Blokhuis wethouder zijn geweest', vindt GroenLinks-Kamerlid Ellemeet. 'Ze draaien niet om de zaak heen, en zijn concreet. En ze hebben alle drie humor, dat brengt wat lichtheid bij VWS, ondanks de soms zware onderwerpen. En de drie heren lijken tot nu toe goed te luisteren naar de Tweede Kamer. Ze nemen voorstellen, ook van de oppositie, serieus.'

SP-Kamerlid Nine Kooiman spreekt tot nu toe over 'drie bestuurders', maar in minder positieve zin dan Ellemeet. 'Behendig niet antwoord geven op een gestelde vraag, kunnen ze alle drie al goed.' Haar indruk is dat 'het nog zoeken is wie over welke portefeuille gaat'. 'De grote vraagstukken, daar willen de heren tot op heden niet aan. Het is nu veelal vooruitschuiven van problemen door weer een onderzoek aan te kondigen of tijd te vragen.'

Aan toezeggingen voor later is inderdaad geen gebrek. De Jonge beloofde onder andere een onderzoek naar de redenen waarom gemeenten niet uitkomen met

hun budgetten voor jeugdzorg. Blokhuis zal nog laten weten hoe het verder moet met schakelteams rond mensen met verward gedrag. In het voorjaar volgt een inkoopmonitor die helderheid moet bieden of zorgverzekeraars voldoende wijkverpleging of acute zorg hebben ingekocht, en hoe het zit met niet-gecontracteerde zorg, zaken waar de Kamer zorgen over heeft. Er volgt nog een actieplan voor kindermishandeling, en voor versterking van palliatieve zorg. En voor de zomer komt er een toelichting op de medisch-ethische paragraaf in het regeerakkoord.

Een belangrijk moment wordt het sluiten van nieuwe, meerjarige hoofdlijnakkoorden voor de verschillende zorgsectoren. Niet alleen krijgen die een meer verplichtend karakter, ook moeten ze nog meer over de inhoud gaan, en niet alleen over geld, kondigde Bruins vast aan. De bewindslieden hopen voor het zomerreces resultaat te hebben geboekt. Met het succesvol sluiten van die akkoorden, en de inhoud ervan, zal het trio misschien zijn eerste echte visitekaartje afgeven. ■

web

Meer informatie over dit onderwerp vindt u op medischcontact.nl/artikelen.